

Høringssvar sendt Kommunal- og moderniseringsdepartementet på regjeringen.no
7. desember 2015

Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett støtter forslaget om nye regler om personvalg ved stortingsvalg. Som det påpekes i høringsnotatet, er velgernes innflytelse over partienes valglistene redusert i takt med minkende deltakelse i nominasjonsprosessene i de politiske partiene. For å sikre demokratisk legitimitet og representasjon bør derfor velgernes innflytelse styrkes ved at de gis økt mulighet til å påvirke mandatkåringen gjennom personstemmer. Slik ordningen er i dag er det bare en rent teoretisk mulighet for å påvirke mandatkåringen ved personstemmer, noe som kan gi velgerne inntrykk av å ha større innflytelse enn de faktisk har.

Et annet viktig poeng er at reglene for personstemmer, strykninger osv. bør være så like som mulig ved de forskjellige valgene. Ulike regler for dette er forvirrende og kan føre til feil, for eksempel at kandidater strykes når meningen har vært å kumulere, slik Fullmaktskomiteen påpekte etter stortingsvalget i 2013, jf. Innst. 1 S (2013-2014).

Departementets hovedforslag synes å balansere de sentrale hensynene på en god måte; partiet sikres kontroll med valglistene, velgerne gis en reell mulighet til å påvirke mandatkåringen og ordningen blir lik den som er for personstemmer ved fylkestingsvalg. Det er vanskelig å ha noen klar formening om hvor stor sperregrensen skal være. Åtte prosent virker fornuftig, men simuleringene tyder på at en slik ordning kan få betydelige utslag. Det er mulig det bør vurderes å la partiene få adgang til å gi stemmetillegg, som i departementets forslag 3. Partiene beholder da større kontroll over mandatkåringen, samtidig som velgerne fremdeles vil ha reell mulighet til å påvirke den. En slik ordning er også i store trekk lik dagens ordning for kommunestyrevalg, som de mange velgerne i Oslo er best kjent med.

Med hilsen

Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett

ved lagdommer Kyrre Grimstad (leder)